ÝSTANBUL ÜNÝVERSÝTESÝ MÜHENDÝSLÝK FAKÜLTESÝ ELEKTRÝK-ELEKTRONÝK DERGÝSÝ

: 2001-2002 (32 - 40)CÝLT SAYI :1 :1

YIL

YÜKSEK FREKANSLI HABERLEÞME DEVRELERÝ ÝCÝN, TOPLU - DAÐINIK, KARMA ELEMANLI ARABAÐLAÞIM MODELLERÝNÝN BÝLGÝSAYAR DESTEKLÝ TASARIMI

COMPUTER-AIDED DESIGN OF LUMPED-DISTRIBUTED, MIXED ELEMENTS INTERCONNECT MODELS FOR HIGH-FREQUENCY COMMUNICATION NETWORKS

Ahmet SERTBA^a

Bilgisayar Mühendisliði Bölümü Ýstanbul Üniversitesi, 34850, Avcýlar, Ýstanbul *e-mail: asertbas@istanbul.edu.tr.*

ÖΖ

Bu makalede, özellikle yüksek frekanslarda gerçekleme güçlüðüne bir çözüm olarak arabaðlantýlarýn doðru modellerinin belirlenmesi amacýyla bilgisayar destekli yeni bir nümerik algoritma sunulmubtur. Bu çalýbma ile birlikte önesürülen karma, toplu ve daðýnýk elemanlý kayýpsýz arabaðlaþým (interconnect) modelleri, yöntemin etkinliði göstermek için, UHF anten uyumlaþtýrma ve tek katlý mikrodalga kuvvetlendirici ön ve son dengelevici tasarýmlarýnda kullanýlmýþtýr.

ABSTRACT

This paper gives a CAD tool to model the interconnect networks with mixed, lumped and distributed elements encountered in high frequency analog RF design and mobile communication implemented on MMIC. In this study, a very useful and flexible method for the circuit designer in high frequency/ high speed realizations is presented.

It is expected that the proposed technique presented in this paper when incorporated with an simulation tools like Spice, will be useful to model, analyse the interconnects in the design of high speed / high frequency communication systems.

Anahtar Kelimeler. Yüksek Frekans, Toplu-Daðýlmýh Arabaðlantý Modelleri, CAD teknikler

1. GÝRÝÞ

dijital Son yýllarda, analog ve devrelerin ayný çip üzerinde gerçeklendiði, yüksek hýzlý yüksek frekanslý, ve haberlepme sistemlerinin hýzla minyatürize gelibmesi, daha doðru bilgisayar destekli tasarým (CAD) tekniklerine olan ihtiyacý doðurmuþtur [1-3]. Bu yüzden, özellikle önümüzdeki yüzyýlda artan yüksek frekans ihtiyacý ile karþý karþýya kalacak analog RF

ve MMIC (Monolitik Mikrodalga Entegre Devre) tasarýmcýlarý, arabaðlaþým modellerini belirlemede, bu tekniklere daha fazla ilgi göstermeleri beklenmektedir. Öte yandan, analog devre tasarýmcýlarý tarafýndan cok iyi bilinmektedir ki, tek çip üzerinde yüksek frekanslý devre tasarýmýnda karbýlabýlan en büyük problemlerden biri. fiziksel arabaðlaþým modellerini oluþturmaktýr. Önceleri, basitlik açýsýndan, arabaðlaþým bir kapasite elemaný ile modellemek veterli

gittikçe olurken, zamanlarda son mobil minyatürle^oen haberle^ome sistemleri daha kompleks modellere olan ihtiyacý artýrmýþtýr. Böylelikle, arabaðlaþým modellemede kullanýlan ve sadece toplu elemanlarla olubturulan modeller, yerini, daðýnýk elemanlarý karma elemanlý da içeren modellere býrakmýbtýr. Karma elemanlý arabaðlaþým modelleri, özellikle gerçeklemede ortaya çýkan fiziksel parametrelerin tasarým konfügürasyonuna dahil edilebilmesini saðlavarak daha makul sonuçlara imkan vermektedir.

Yüksek frekanslý RF analog devrelerinde, toplu elemanlarýn ara baðlantýlarýnda karþýlaþýlan tipik bir model, a ekil 1a. daki gibi verilebilir. Burada, karakteristik empedansý Z_0 ve gecikmesi τ olan bir transmisyon hattý ile fiziksel uzunluk; sonlandýrma kapasiteleri (C_1, C_2) ile parazitik ve dider süreksizlik etkiler; seri endüktanslar (L_1,L_2) ile de her iki uçtaki kýsa baðlantýlarý (bond-wire) simgelenebilir. Daha kompleks arabaðlaþým modeli bir Þekil 1b.'de görülmektedir.

(a)

 a ekil 1. a) Yüksek frekanslý analog RF devreler için kullanýlabilecek basit bir arabaðlaþým modeli.
 b) Daha kompleks bir model.

Ayrýca, Þekil 1b.de görülen, daha arabaðlaþým modeli, özellikle genel mikrodalga kuvvetlendiricileri icin tasarýmýnda dengeleyici devre da Bilindiði gibi, tek-katlý bir kullanýlabilir. mikrodalga kuvvetlendiricide kaynaktan – yüke güç aktarýmýný maksimize etmek için tasarlanan ön ve son dengeleyiciler, kaynakaktif eleman ve aktif eleman–yük arasýndaki arabaðlaþým modelleri olarak da dü°ünülebilir.

Özellikle, MMIC olarak gerceklenen mikrodalga uyumlabtýrma devrelerini karma elemanlar (toplu ve daðýnýk) kullanarak fiziksel gercekleme tasarlamak. acýsýndan çok daha pratiktir. Bu nedenle, daha önceki vayýnlarýmýzda, basit merdiven devre topolojileri için, karma elemanlý uyumlabtýrýcý devre tasarýmýnda kullanýlan varý analitik bir metod tanýtmýþtýk[4-10]. Bu çalýpmada ise, yüksek frekanslý haberlepme devreleri için arabaðlaþým modellenmesinde vararlanýlacaðýný umduðum nümerik bir yöntem sunulmu^otur.

2. ARABAÐLAÞIM MODELLERÝNÝN ÝKÝ-DEÐÝÞKENLÝ SAÇILMA TANIMLAMASI

Çok iyi bilindiði gibi, Þekil 1b' de gösterilen karma, toplu eleman ve e^oit uzunluklu transmisyon hatlarýndan oluþan genelleþtirilmiþ kayýpsýz iki kapýlý devre iki deðþkenli saçýlma matrisi ile tanýmlanabilir.

$$S(p,\boldsymbol{l}) = \frac{1}{g(p,\boldsymbol{l})} \begin{pmatrix} h(p,\boldsymbol{l}) & \boldsymbol{s}f(-p,-\boldsymbol{l}) \\ f(p,\boldsymbol{l}) & -\boldsymbol{s}h(-p,-\boldsymbol{l}) \end{pmatrix}$$
(1)

Burada, p toplu elemanlý alt devreyi; λ ise elemanlý daðýnýk alt devreyi (sadece transmisyon hatlarýndan oluban) karakterize eden kompleks frekans deðiþkenleridir $(\lambda = \tanh(p\tau); \tau \text{ transmisyon hattý gecikme})$ unimodular bir sabit). (1)'deki süresi. σ olubturan iki-deðibkenli sacýlma matrislerini polinomlar katsayýlar formunda kanonik tanýmlanmýblardýr:

$$\begin{split} h(p\ddot{e}) = &\sum_{i=0}^{n_{\lambda}} h_{i}(p\not{e}^{i}), \quad g(p\ddot{e}) = \sum_{i=0}^{n_{\lambda}} g_{i}(p\not{e}^{i}), \quad f(p\ddot{e}) = \sum_{i=0}^{n_{\lambda}} f_{i}(p\not{e}^{i}) \end{split} \tag{2}$$

$$h_{i}(p) = &\sum_{k=0}^{n_{p}} h_{ik}p^{k}, \quad g_{i}(p) = \sum_{k=0}^{n_{p}} g_{ik}p^{k}, \quad f_{i}(p) = \sum_{k=0}^{n_{p}} f_{ik}p^{k}, \end{split}$$

Burada, n_{p} ve n_{k} sýrasýyla toplu ve daðýnýk eleman sayýlarýný göstermektedir. (2) de verilen h_{ik} ve g_{ik} katsayýlarý karma elemanlý

iki kapýlýyý oluþturan toplu ve daðýnýk elemanlarýn baðlantý düzeni (connectivity information) ile belirlenebilir[5].

Þekil 1b' de verilen karma elemanlý iki-kapýlý devre yapýsýndan kolavlýkla görebileceði gibi, devrenin transmisyon sýfýrlarý; toplu elemanlar icin orijinde (p=0) ve sonsuzda (p=∞), daðýnýk elemanlar (birim eleman) için jw ekseni üzerinde ($\lambda = \pm 1$)'de Bu yüzden, transmisyon oluþmaktadýr. sýfýrlarý avrýþýmý vapýlarak karma elemanlý iki kapýlýnýn tek deðibkenli saçýlma parametreleri cinsinden tanýmlanmasý mümkündür.

Karma elemanlý iki kapýlý devreden orijindekiler (p=0) hariç tüm transmisyon sýfýrlarýnýn yokedildiði varsayýmý yapýlýrsa, tipik bir alçak-geçiren toplu elemanlý prototip (seri L, paralel C) elde edilebilir. Bu durumda, elde edilen prototipi tanýmlayan saçýlma matrisi $S_L(p)$ Belevitch formunda (3)'deki gibi simgelenebilir.

$$S_{L}(p) = \frac{1}{g_{L}(p)} \begin{pmatrix} h_{L}(p) & \boldsymbol{s}f_{L}(-p) \\ f_{L}(p) & -\boldsymbol{s}h_{L}(-p) \end{pmatrix}$$
(3)

Diðer vandan, karma, toplu ve daðýnýk elemanlý yapýdan sonsuzda bulunanlar haricinde kalan bütün transmisyon sýfýrlarý yokedilirse, tipik bir yüksek-geçiren toplu elemanlý prototip (seri C, paralel L) elde edilebileceði kolaylýkla görülebilir. Benzer bir þekilde, elde edilen prototipi tanýmlayan saçýlma matrisi $S_{\rm H}(p)$ (4)'deki gibi simgelenebilir.

$$S_H(p) = \frac{1}{g_H(p)} \begin{pmatrix} h_H(p) & \mathbf{s} f_H(-p) \\ f_H(p) & -\mathbf{s} h_H(-p) \end{pmatrix}$$

Sonuç olarak, karma elemanlý iki kapýlýdan toplu elemanlar yokedildiðinde (orijin ve sonsuzdaki trans. sýfýrlarý),tipik kaskad transmisyon hatlarýndan (jw ekseni üzerindeki trans. sýfýrlarý, $\lambda=\pm 1$) olu°an daðýnýk elemanlý prototip elde edilir. Sonuç daðýnýk elemanlý iki kapýlý, (3 ve 4)' de yapýldýðý gibi, saçýlma matrisi $S_D(\lambda)$ ile tanýmlanabilir.

$$S_{D}(\boldsymbol{l}) = \frac{1}{g_{D}(\boldsymbol{l})} \begin{pmatrix} h_{D}(\boldsymbol{l}) & \boldsymbol{s}f_{D}(-\boldsymbol{l}) \\ f_{D}(\boldsymbol{l}) & -\boldsymbol{s}h_{D}(-\boldsymbol{l}) \end{pmatrix}$$
(5)

3. NÜMERÝK TASARIM YÖNTEMÝ (CAD)

Yöntemin temeli, (3, 4 ve 5)'de verilen tek deðiþkenli saçýlma matrislerinden faydalanarak (1)'deki iki deðiþkenli saçýlma matrisini S(p, λ) elde etmeye dayanmaktadýr. Nümerik yöntem, aþaðýda verilen algoritma ile daha detaylý olarak tanýmlanabilir.

Algoritma:

Giri°ler :

- (a) Toplu eleman sayýsý, n_p
- (b) Daðýlmýp eleman (birim eleman) sayýsý, n_{λ} .
- (c) Alçak-geçiren toplu merdiven prototipi simgeleyen $h_L(p)$ polinomu katsayýlarý
- (d) Yüksek-geçiren toplu merdiven prototipi simgeleyen $h_{H}(p)$ polinomu katsayýlarý
- (e) Kaskad baðlý birim elemanlardan olu°an daðýnýk elemanlý prototipi simgeleyen $h_D(\lambda)$ polinomu katsayýlarý
- (f) Toplu prototiplerin transmisyon sýfýrlarýný belirleyen $f_L(p)$ ve $f_H(p)$ polinomlarý.

Algoritmanýn ilk adýmýnda, tek tür eleman içeren toplu ve daðýlmýb devre prototipleri üretilmi°tir. Bu prototipleri üretmek için, Yarman ve Carlin tarafýndan geliþtirilen Basitlebtirilmib Reel Frekans Tekniði [13,14] Ýkinci adýmda, Fettweis kullanýlmýþtýr. tarafýndan Cebrik gelibtirilen Ayrýþým Tekniði'nden vararlanarak prototip devreler en basit þekle ayrýþtýrýlmýþlardýr. Üçüncü adýmda, avrýþým sonucu elde edilen basit iki kapýlýlar istenilen sýrada kaskad baðlanarak sonuç karma elemanlý iki-kapýlý devre elde edilmibtir. Algoritmanýn son adýmýnda ise, optimizasyon uygun bir algoritmasý kullanarak arabaðlaþým modeli tasarlanmýþtýr.

(4)

Adým 1: Toplu merdivenler (alçak-geçiren ve yüksek-geçiren tip) ve daðýlmýþ elemanlý prototip için kayýpsýzlýk þartlarý kullanýlarak, aþaðýda verilen quadratik formdaki denklemler yardýmýyla $g_L(p)$, $g_H(p)$ ve $g_D(\lambda)$ Saçýlma Hurwitz polinomlarýný hesapla.

$$\begin{aligned} G_{L}(p^{2}) &= g_{L}(p)g_{L}(-p) = h_{L}(p).h_{L}(-p) + f_{L}(p)f_{L}(-p) \\ G_{H}(p^{2}) &= g_{H}(p)g_{H}(-p) = h_{H}(p)h_{H}(-p) + f_{H}(p)f_{H}(-p) \\ G_{D}(\lambda^{2}) &= g_{D}(\lambda)g_{D}(-\lambda) = h_{D}(\lambda)h_{D}(-\lambda) + f_{D}(\lambda)f_{D}(-\lambda) \end{aligned}$$
(6)

Bu amaçla, $G_L(p^2)$, $G_H(p^2)$ ve $G_D(\lambda^2)$ polinomlarýnýn köklerini bul. $g_L(p)$, $g_H(p)$ ve $g_D(\lambda)$ polinomlarýný Stictly Hurwitz olacak þekilde oluþturmak için bu köklerden sol yarý düzlemde kalanlarý seç.

Fettweis'ýn Ayrýþým Adým 2: Tekniði'ni kullanarak toplu merdivenler [12] ve kaskad birim elemanlý daðýlmýp prototipi, en basit formu (tek transmisyon sýfýrý içeren edinceye kadar devre) elde ayrýþtýr. Böylelikle $T_{Li}(p)$, $T_{Hi}(p)$ ve $T_{Di}(\lambda)$ ile simgelenen basit transmisyon sýfýrlarýný içeren ayrýþtýrýlmýþ iki-kapýlýlarýn transfer saçýlma matrisleri elde edilir.

Adým 3: Ayrýþým sonucu elde edilen transmisyon sýfýrlarýný, önceden belirlenen bir düzende istenildiði gibi baðlayarak karma elemanlý iki kapýlýnýn transfer sacýlma olarak matrisini oluptur. Abaðýda, örnek düzende secilen baðlanarak elde edilen karma elemanlý iki-kapýlýnýn transfer sacýlma matrisi görülmektedir.

$$\begin{split} \Gamma(p,\lambda) = & T_{L1}(p) T_{D1}(\lambda) T_{H1}(p) \\ & T_{D2}(\lambda) . T_{L2}(p) . T_{D3}(\lambda) . T_{H2}(p) \end{split}$$

Adým 4: $h_L(p)$, $h_H(p)$ ve $h_D(\lambda)$ polinom katsayýlarýný serbest parametre seçerek, karma elemanlý iki kapýlýnýn (bir arabaðlantý modeli) güç kazancýný T, uygun bir algoritma kullanarak, optimize et.

$$T = \frac{(1 - |S_{G}|^{2})(1 - |S_{L}|^{2})|f|^{2}}{|g - hS_{G} + \delta S_{L}h_{*} - S_{G}g|^{2}}$$
(7)

Burada, S_G ve S_L uyumlaþtýrýlan kaynak ve yük devrelerine ait yansýma katsayýlarýný; h, g ve f ise sonuç iki-kapýlýnýn kanonik polinomlarýný simgelemektedir ($\sigma = \pm 1$).

Önemli noktalar:

1. Sonuçta elde edilen karma, toplu eleman ve eþit uzunluklu transmisyon hatlý kayýpsýz iki kapýlý topolojisini belirleyen ve (1)'de görülen $f(p,\lambda)$ polinomu aþaðýdaki gibi verilebilir.

$$f(p,\lambda) = (1-\lambda^2)^{n_{\lambda}/2} f_H(p) f_L(p)$$

Pekçok pratik durumda, $f_L(p)=1$, $f_H(p)=p^k$ olarak seçmek uygundur. Bu seçim, MMIC olarak basit konfügürasyon gerçeklemeye karþý gelir.

2. Arabaðlantýlarý (interconnects) modellemek için, ona karþý düþen ölçüm datasýnýn elde edilmesi gereklidir ki optimizasyon algoritmasý ile simüle edilebilsin.

3. Transformatör kullanmaksýzýn karma elemanlý iki kapýlý ile karþýlaþmak için, toplu merdiven devreler alçak-geçiren ve yüksek-geçiren prototipler olarak seçilmi^otir.

4. UYGULAMA

Bu çalýþmada sunulan yöntem, MMIC olarak gerçeklenebilecek toplu ve daðýlmýþ elemanlý bir UHF anten uyumlaþtýrma devresi ve tek-katlý mikrodalga kuvvetlendici tasarýmlarýna uygulanmýþtýr. Bilindið gibi, tekil uyumlaþtýrma problemi, reel (saf direnç) bir kaynaktan kompleks bir yüke maksimum güç ($S_G = 0$) transferidir. Bu açýdan bakýlýrsa, ele alýnan her iki uygulama, birer tekil uyumlaþtýrma problemi olarak düþünülebilir ve 50 Ω sonlandýrma için tasarlanmýþtýr.

<u>Örnek 1.</u>

Bu uygulama, $w_1 = 0.6$ (6 Ghz) ile $w_2 = 1.4$ (Ghz) normalize frekans bandýnda UHF anten için bir uyumlaþtýrma devresi (arabaðlantý devresi) tasarýmýna iliþkindir. Gerçek frekansta ölçülen UHF anten empedansýna ait veriler aþaðýdaki tabloda sunulmu^otur.

Bu uygulamada, arabaðlaþým devre modeli olarak, 4 toplu eleman ve 4 birim eleman (UEs) içeren karma elemanlý devre seçilmi°tir $(n_p=4,$ n_λ=4). Buna ilaveten, karma yapýnýn transmisyon sýfýrlarýnýn ikisini orijinde (p=0), dider ikisini de sonsuzda $(p=\infty)$ 'da, yani $f_L(p)=1$, $f_H(p)=p^2$ olarak öngörülmü°tür. Tek tür elemandan olu°turulan prototip devreleri (alçak-geçiren, yüksek-geçiren toplu merdiven ve birim elemanlý devreler) tanýmlayan $h_{\rm H}(p)$, $h_{\rm H}(p)$ ve $h_{D}(\lambda)$ polinomlarý abaðýdaki gibi verilebilir:

$$\begin{split} h_{L}(p) &= h_{L0} + h_{L1}p + h_{L2} p^{2}, \\ h_{H}(p) &= h_{H0} + h_{H1}p + h_{H2} p^{2}, \\ h_{D}(\lambda) &= h_{D0} + h_{D1}\lambda + h_{D2}\lambda^{2} + h_{D3}\lambda^{3} + h_{D4}\lambda^{4}. \end{split}$$

Transformatörden baðýmsýz karma elemanlý yapý elde edilebilmesi için, $h_{L0}=0$, $h_{H2}=1$ ve $h_{D0}=0$ olarak seçilmiþtir. Yukarýda

tanýmlanan algoritmavý kullanarak karma elemanlý iki kapýlýnýn güç kazancýný maksimum yapmak temel amaçtýr. Bu amaçla h_{L1} , h_{L2} , h_{H0} , h_{H1} , h_{D1} , h_{D2} , h_{D3} , h_{D4} bilinmeyen parametrelerin bablangýç deðerleri ± 1 secilmib ve iki kapýlýnýn cevrimsel güç kazancý LMS algoritmasýna dayanan bir yöntem kullanýlarak (Levenberg Marquard) optimize edilmi°tir

Optimizasyon sonucunda, toplu ve daðýnýk elemanlý prototipleri karakterize eden polinomlar Tablo 2'de, belirlenen karma, toplu ve daðýnýk elemanlý UHF Anten uyumlaþtýrma devresi Þekil 2.'de, elde edilen performans karakteristiði Þekil 3.'de görülmektedir.

Tablo 1. UHF anten yükünün ölçüm datasý

Frekans	0.575	0.6	0.75	1.0	1.125	1.25	1.375	1.5	1.625	1.75
R _L	12	7	1.3	0.93	1.07	1.17	1.07	0.93	0.83	0.72
XL	6	-6.5	-1.7	-0.38	-0.25	-0.30	-0.38	-0.34	-0.31	-0.26

Tablo 2.Prototip devrelerin kanonik polinomlarý ve
sonuç karma elemanlý devreye ait katsayý matrisleri

Alçak-geçiren toplu prot: $h_L(p)=0.2083p+0.2956p^2;$ $g_L(p)=1+0.7966p+0.2956p^2,$ $f_L(p)=1$]	Xarma, arabaðl	toplu ve aþým mo Katsay	e daðýný l delini tar vý Matris	k eleman nýmlayan sleri	lý 03020]
$\begin{array}{l} \textbf{Y\"{}iksek-geciren} \ toplu \ prot: \\ h_{H}(p) = 1.4518 + 1.0591p; \\ g_{H}(p) = 1.4518 + 2.0063p + p^{2} \\ f_{H}(p) = p^{2} \end{array}$	$\Delta_h =$	1.0591 1.3776 0.2083 0.2956	-0.3824 7.2127 6.8776 5.4421 0.6690	-3.0350 0.7534 106015 14.9716 4.0268	-0.0395 -17.6492 11.5608 9.5907 8.7685	-0.3929 0.2502 -166843 14.9817 2.0008
$\begin{split} \textbf{Birim elemanlý} & \text{daðýlmýp prototip} \\ \textbf{h}_{D}(\lambda) &= 3.2202\lambda - 1.4612 \ \lambda^{2} - \\ & 5.5168 \ \lambda^{3} - 12.6698 \ \lambda^{4}. \\ \textbf{g}_{D}(\lambda) &= 1 + 7.0774 \ \lambda + 17.8598 \ \lambda^{2} + \\ & 21.2457\lambda^{3} + 12.7092\lambda^{4}. \\ f_{D}(\textbf{I}) &= (1 - \textbf{I}^{2})^{2} \end{split}$	$\Delta_{\rm g} =$	1.4518 2.0063 2.3776 0.7966 0.2956	4.7162 14.0091 14.3308 6.7737 0.6690	3.9548 28.1716 37.7305 22.9863 4.0268	0.4870 18.4460 45.5888 27.0431 8.7685	0.3929 0.6226 17.0979 18.9641 2.0008

^a ekil 2. UHF Anten Uyumlaþtýrma Devresi

Normalize Eleman Dederleri :

 $\begin{bmatrix} L_1 = 1.005, & C_2 = 0.326, & C_3 = 0.588, & L_4 = 1.056, \\ Z_1 = 0.56, & Z_2 = 7.46, & Z_3 = 0.77, & Z_4 = 1.49, & \tau = 0.45 \end{bmatrix}$

Örnek 2.

Tek katlý FET kuvvetlendirici için, ölçüm saçýlým parametreleri [5]'de verilen HFET2001 tranzistorü aktif eleman olarak seçilmi°tir. Bu örnekte, giri° (ön dengeleyici) ve çýkýþ (son dengeleyici) arabaðlantý devre modeli olarak 2 birim eleman, 3 toplu eleman kullanýlmýþtýr, i.e. $n_{\lambda}=2$ and $n_{p}=3$.

Transmisyon sýfýrlarý $f_L(p)=1$, $f_H(p)=p$ giriþ arabaðlantý modeli, $f_L(p)=1$, $f_H(p)=p^2$ çýkýþ arabaðlantý modeli için seçilen toplu elemanlý prototiplerin topolojilerini belirler.

Tablo 3. Giriþ ve Çýkýp Prototiplerinitanýmlayan h parametreleri

Giri^o Arabaðlaþým Modeli $h_L(p)=h_{L0}+h_{L1} p+h_{L2} p^2$, $h_H(p)=h_{H0}+h_{H1} p$ $h_D(\lambda)=h_{D0}+h_{D1}\lambda+h_{D2}\lambda^2$

$$\begin{split} \textbf{Cykyp} & \text{Arabaðlaþym Modeli} \\ \textbf{h}_{L}(p) = \textbf{h}_{L0} + \textbf{h}_{L1} p, \\ \textbf{h}_{H}(p) = \textbf{h}_{H0} + \textbf{h}_{H1} p + \textbf{h}_{H2} p^{2}, \\ \textbf{h}_{D}(\lambda) = \textbf{h}_{D0} + \textbf{h}_{D1}\lambda + \textbf{h}_{D2}\lambda^{2}. \end{split}$$

Gerçeklemenin transformatörden baðýmsýz olabilmesi için , h_{L0} , h_{D0} ve h_{H2} parametrelerinin $h_{L0}=0$, $h_{D0}=0$ ve $h_{H2}=0$ olarak seçilmeleri gereklidir. Bilinmeyen parametreler h_{L1} , h_{L2} , h_{H0} , h_{H1} , h_{D1} , h_{D2} katsayýlarý iki-kapýlý transfer güç kazancýný maksimize edecek °ekilde optimize edilerek Optimizasyon i°leminde, belirlenir. Mat-Lab'de gelibtirilmib bulunan kýsýtsýz Levenberg Marquard LMS algoritmasý kullanýlmýþtýr.

Optimizasyon i°leminde, Mat-Lab'de bulunan gelibtirilmib kýsýtsýz Levenberg Marquard LMS algoritmasý kullanýlmýþtýr. Optimizasyon sonucu edilen elde ve giriþ/cýkýþ arabaðlantý modellerini tanýmlayan katsayýlar Tablo 4'te verilmiþtir. Sonucta karþýlaþýlan tek-katlý mikrodalga kuvvetlendirici gerçeklemesi ve performans karekteristiði sýrasýyla Þekil 4 ve Þekil 5'te görülmektedir.

^a ekil 4. Tek Katlý Mikrodalga Kuvvetlendici

 $[L_1 = 0.8458, C_2 = 2.9378, C_3 = 0.7477, L_4 = 0.7251, C_5 = 0.6413, L_6 = 4.0725$

$$Z_1 = 1.0586, Z_2 = 2.7093, Z_3 = 1.1108,$$

 $Z_4 = 1.7747, \tau_1 = 1.22, \tau_2 = 0.91$].

^a ekil 5. Kuvvetlendiricinin Performans Karakteristiði

Tablo 4.	Optimizasyon	Sonucu elde	edilen Katsayýlar
----------	--------------	-------------	-------------------

Giriþ Arabaðlaþým Modeli	Çýkýþ Arabaðlaþým Modeli				
Alçak-geçiren prototip:	Alçak-geçiren prototip:				
h _{L1} =0.049, h _{L2} =0.316, g _{L1} =0.796, g _{L2} =0.316	$h_{L1}=0.9111, g_{L1}=0.3625$				
Yüksek-geçiren prototip:	Yüksek-geçiren prototip:				
$h_{H0}=0.170, g_{H0}=0.170$	h _{H0} =0.191, h _{H1} =0.657, g _{H0} =0.191, g _{H1} =0.902				
Daðýnýk Prototip	Daðýnýk Prototip				
h _{D1} =1.22, h _{D2} =-1.084, g _{D1} =2.540, g _{D2} =1.47	h _{D1} =0.711, h _{D2} =-0.486, g _{D1} =2.175, g _{D2} =1.112				
Karma elemanlý Giriþ	Arabaðlaþým Devresini				
Tanýmlayan Kang	onik Polinomlar				
$g(p, \ddot{e}) = p^{T} \ddot{E}_{g} \ddot{e};$ wh	here, $p^{T} = \begin{bmatrix} 1 & p & p^{2} & p^{3} \end{bmatrix}$				
$h(p, \ddot{e}) = p^{T} \ddot{E}_{h} \ddot{e};$	$\lambda^{T} = \begin{bmatrix} 1 & \lambda & \lambda^{2} \end{bmatrix}$				
$\Lambda_{g} = \begin{bmatrix} 0.1702 & 0.2236 & 0.0593 \\ 1.1272 & 2.797 & 1.5252 \\ 0.7967 & 2.0658 & 2.0391 \\ 0.3162 & 0 & 0.8092 \end{bmatrix}$	$\Lambda_{g} = \begin{bmatrix} 0.1915 & 0.1724 & 0\\ 0.9025 & 1.6205 & 0.5917\\ 1.089 & 2.6836 & 1.5408\\ 0.3625 & 0.5307 & 0.5792 \end{bmatrix}$				
$\Lambda_{\rm h} = \begin{bmatrix} 0.1702 & -0.098 & -0.0593 \\ 0.1272 & 1.2428 & -1.0341 \\ 0.0491 & 2.0658 & 0.1256 \\ 0.3162 & 0 & 0.8092 \end{bmatrix}$	$\Lambda_{h} = \begin{bmatrix} 0.1915 & -0.1724 & 0\\ 0.6569 & 0.2166 & -0.5917\\ 0.089 & 1.2198 & -0.0569\\ 0.3625 & 0.5307 & 0.5792 \end{bmatrix}$				

39 Yüksek Frekansli Haberle° me Devreleri Ýçin,Toplu - Daðinik, Karma Elemanli Arabaðlaþim Modellerinin Bilgisayar Destekli Tasarimi

5. SONUÇLAR

Bu çalýþmada; vüksek frekanslý haberlebme devrelerinde kullanýlan karma, toplu ve daðýnýk elemanlý kayýpsýz iki kapýlý arabaðlantý modellerinin olubturulabilmesi için, genelle^otirilmi^o nümerik algoritma bir sunulmu^otur. vöntem, daha Bu önce yayýnladýðýmýz yarý-analitik tekniðe göre tasarýmcýya daha fazla esneklik saðlamakta ve karma elemanlý iki kapýlýnýn band-geçiren karakterde olmasý durumunda doðal olarak sonlandýrýlmasý bir transformatörle zorunluluðu giderilmiþ olmaktadýr. Bu özellik, pratik gerçekleme açýsýndan son derece önemli bir avantaj getirecedi acýktýr.

KAYNAKÇA

- Long J.R., Miles A., 'Modeling, characterization and design of monolitic inductorsfor silicon RFICs', in Proceedings of Custom Integrated Circuits Conference (CICC), 1996, pp.185-188.
- McShane E., Trivedi M., Xu Y., Khandelwal P., Mulay A and Shenai K. 'One-chip wonders', IEEE Circuit & Devices, The Optoelectronics Magazine, vol.14, no.5, Sept. 1998, pp. 35-42.
- Maloberti F.' Design of high speed analog circuits for mobile communications ' in Proceedings of Int'l Conference on Microelectronics', vol.2, September 1997, pp.673-680.
- 4. Yarman B.S.and Aksen A., 'An integrated design tool to construct lossless matching networks with mixed lumped and distributed elements matching for problems',IEEE Trans. Circuits and Systems, vol.39, pp.713-723, Sept. 1992,.
- 5. Aksen A., 'Design of lossless two ports with mixed, lumped and distributed elements for Broadband Matching', PhD.Dis.,LehrsthuhlfuerNachrichtentechn ic, Ruhr-Universitaet Bochum, 1994.

Sunulan bu tekniðin, özellikle mikrodalga kuvvetlendirici için giriþ/çýkýþ arabaðlantý modelleri (ön/son uymlaþtýrýcý devre) ve yüksek hýzlý / frekanslý mobil haberleþme altsistemi olarak gerçeklenebilen analog RF devrelerinin tasarým ve modellenmesinde pratik açýdan (MMIC gerçekleme) yararlý olacaðýný ümit etmekteyim.

TE^a EKKÜR

Bu çalýþmada bana her türlü desteklerini saðlayan, halen Iþýk Üniversitesi Rektörü olarak bulunan Prof. Dr. Sýddýk Yarman'a ve ayný üniversitede öðretim üyeliði yapan Doç. Dr. Ahmet Aksen'e te[°]ekkürü bir borç bilirim.

- 6. Aksen A. and Yarman B.S.:'A semianalytical procedure to describe lossless two-ports with mixed lumped and distributed elements', IEEE Int. Symp. On Circuit and Systems, vol.5-6, pp.205-208, 1994.
- 7. Sertba^o A., 'Description of Generalized Lossless Two -Ports Ladder Networks with Two-variable', PhD. dissertation, Istanbul University, 1997.
- 8. Aksen A. and Yarman B.S.: 'Cascade Synthesis of Two-Variable Lossless Two-Port Networks of Mixed, Lumped Elements and Transmission Lines: A semi–analytical procedure', NDS-98, Poland, July 12, 1998.
- Sertba^o A., Yarman B.S.and Aksen A.: 'Explicit two-variable description of a class of band-pass lossless two- ports with mixed, lumped elements and transmission lines', NDS-98, Poland, July 12, 1998.
- Sertba^o A., Aksen A. and Yarman B.S.: Construction of Some Classes of Two-Variable Lossless Ladder Networks with Simple Lumped Elements and Uniform Transmission Lines', IEEE

Asia-Pacific Conference, Thailand, November 24-27, 1998.

- 11. Sertbaº A., Aksen A. and Yarman B.S.: 'Construction of analog RF circuits with lumped and distributed components high speed/ for high frequency mobile communication MMICs', ECCTD'99 , Stresa-Italy, August 29-September 2, 1999.
- Fettweis A., 'Factorization of transfer matrices of lossless two-ports', 'IEEE Trans. Circuit Theory, vol.17,, pp.86-94 Feb.1970.
- 13. Yarman B.S.,'A Simplified Real Technique for broadband Frequency matching complex generator to complex loads,'RCA Review, vol.43, pp.529-541, Sept.1982.
- 14. Yarman B.S and Carlin H.J., 'A Simplified Real Frequency Technique applied to broadband multistage microwave amplifiers', IEEE Trans. Microwave Theory and Tech., vol. 30 pp. 2216-2222, Dec.1982.